

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Директорат вищої освіти та освіти дорослих

пр. Берестейський, 10, м. Київ, 01135, тел.(044)481-47-73, e-mail: dfpvo@mon.gov.ua

Рівненська обласна рада

Щодо розгляду звернення

У відповідь на звернення депутатів Рівненської обласної ради від 12.06.2025 за № 0105-252р, що надійшло з Секретаріату Кабінету Міністрів України 25.06.2025 № 15619/0/2-25 та зареєстровано в МОН 25.06.2025 за № 29888/0/1-25, щодо впровадження політики протидії сексизму, сексуальним домаганням та гендерно зумовленому насильству у закладах вищої освіти, в межах повноважень інформуємо, що Міністерство у своїй діяльності керується правовими засадами і гарантіями, встановленими Конституцією України та законами України.

Міністерство як головний орган у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах освіти і науки, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності, трансферу (передачі) технологій діє в межах своєї компетенції, визначеної Положенням про Міністерство освіти і науки України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 630.

Наголошуємо, що відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (далі - Закон) **діяльність закладу вищої освіти провадиться на принципах автономії та самоврядування.** Автономія закладу вищої освіти - самостійність, незалежність і відповідальність закладу вищої освіти у прийнятті **рішень стосовно розвитку академічних свобод, організації освітнього процесу, наукових досліджень, внутрішнього управління, економічної та іншої діяльності, самостійного добору і розстановки кадрів** у межах, встановлених цим Законом.

Згідно з частиною третьою статті 34 Закону безпосереднє управління діяльністю закладу вищої освіти здійснює його керівник (ректор, президент, начальник, директор тощо). Керівник закладу вищої освіти в межах наданих йому повноважень **організовує діяльність закладу вищої освіти**, здійснює безпосереднє управління закладом і несе відповідальність **за освітню, фінансово-господарську та іншу діяльність закладу освіти, відповідає за провадження освітньої, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності у закладі вищої освіти**, здійснює контроль за якістю роботи педагогічних, науково-педагогічних, наукових та інших працівників.

Зазначаємо, що з метою забезпечення дотримання етичного кодексу у закладах вищої освіти створено Комісії з питань академічної доброчесності та корпоративної етики, які приймають рішення щодо поведінки членів

МОН № 3/5815-25 від 15.07.2025

Підписав: Шаров Олег Ігорович

Сертифікат: 3FAA9288358EC0030400000055BA1F002762D400

Дійсний: з 10.05.2024 11:19:06 по 10.05.2026 11:19:06

Р 1152

РІВНЕНСЬКА ОБЛАСНА РАДА	
Вхідний	90 01/05-252р
« 16 »	07 20 25р.

колективу та посадовців, розглядають проблеми проявів сексизму, неповаги до особистості та сексуальних домагань.

Крім цього, при закладах вищої освіти України функціонує Всеукраїнська мережа осередків гендерної освіти, діяльність якої спрямована на формування соціальної активності молоді, її особистісного і професійного самовдосконалення. У мережу входять 40 осередків гендерної освіти закладів вищої освіти Дніпропетровська, Донецька, Житомира, Запоріжжя, Києва, Кривого Рогу, Луцька, Маріуполя, Ніжина, Сум, Тернополя, Харкова, Черкас та Ужгорода. Важливо відзначити, що ці осередки діють при класичних, педагогічних, технічних, медичних, військових та інших закладах вищої освіти і ними здійснюється потужна робота щодо впровадження гендерних підходів в освітній процес. Тобто, гендерний підхід реалізується комплексно, а гендерна чутливість (розуміння, толерантність, взаємодопомога, підтримка, повага) формується у майбутніх фахівців різних сфер діяльності: педагогів, медичних працівників, економістів, програмістів, військових, працівників сфери обслуговування тощо.

Осередки гендерної освіти займаються вирішенням таких питань як забезпечення рівності, захисту прав людини, змістовного дозвілля молоді, протидії насильству, формування відповідального батьківства та толерантності, впливу телепродукції на соціалізацію особистості, подолання гендерних стереотипів тощо.

Станом на сьогодні у закладах освіти організовано і роботу **психологічної служби**, у річному плані функціонування якої передбачаються різноманітні заходи із запобігання та протидії насильству, випадків прояву сексуального домагання, сексизму та булінгу, що включають проведення круглих столів, тренінгів, диспутів тощо. На **регіональному рівні органами місцевого самоврядування створено центри протидії зазначених викликів**, функціонують телефони анонімних звернень.

Слід наголосити, що Міністерство освіти і науки України засуджує будь-які прояви сексуального домагання, сексизму, неповаги до особистості, особливо у молодіжному середовищі. Діяльність Міністерства ґрунтується на позиціях, що саме освіта як один із найважливіших соціальних інститутів, що виконують функції передачі та поширення знань, умінь, цінностей і норм від одного покоління до іншого через інтеграцію підходів в освітній процес, спроможна закласти **основи для становлення суспільної правової культури.**

Становлення української держави, реалізація цивілізаційних норм життя та інтеграція в європейське співтовариство обумовлюють необхідність гармонізації суспільних відносин на засадах толерантності, поваги та правової рівності. Значне місце у трансформації системи цінностей та формуванні егалітарної свідомості молодого покоління належать освіті. Стратегія розвитку сучасної вітчизняної освіти виголошує своїми засадничими орієнтирами принципи гуманізації та демократизації освітнього процесу, змістом яких є: «ефект людяності», повага до особистості, відсутність насилля, толерантні взаємостосунки.

Заклади вищої освіти зобов'язані створити пропедевтичні умови для забезпечення реалізації прав студентів, подолання проявів насильства та сексуального домагання, активізуючи діяльність керівництва, педагогічного персоналу та студентської спільноти. Набуває актуальності та значимості у цьому процесі і залучення представників місцевих органів влади та громадських організацій.

Специфіка **реформування системи освіти**, у тому числі вищої освіти, полягає не лише у **піднятті рівня якості фахової підготовки**, але й у **наповненні освітнього змісту загальнолюдськими цінностями**, механізмами формування взаємоповаги, толерантності у стосунках, культури взаємовідносин, поваги та нетерпимості до проявів насильства, дискримінації, підвищення обізнаності з питань протидії насильству і агресії тощо.

Ми цілком переконані, що виникає необхідність у створенні **безпечного, освітнього середовища**. Складниками цього середовища є інформаційно-просвітницька, профілактична робота та дієве формування навичок безконфліктного існування, ненасильницької поведінки та протидії і запобігання проявам насильства. Реалізація питань щодо забезпечення правових взаємовідносин, запобігання та протидії цих проявів у закладах вищої освіти відбувається за рахунок внесення піднятих питань у програми окремих дисциплін, за спеціальностями.

В університетах зазначена проблематика передбачена у вибіркових навчальних дисциплінах: «Психологія стосунків», «Управління конфліктами», «Ми маємо рівні права», «Негативні явища в молодіжному середовищі», «Небезпека кібербулінгу», «Правове регулювання міжособистісних відносин», «Національні та міжнародні механізми захисту прав людини» тощо. У закладах вищої освіти заплановано вивчення питань із зазначеної тематики у навчальних дисциплінах освітнього ступеня бакалавра та магістра.

Виходячи із аналізу отриманої інформації від закладів вищої освіти, кожним закладом з 2019-2020 навчального року передбачено вивчення зазначеної проблематики у програмах відповідних навчальних дисциплін, як окремих спеціальних навчальних дисциплін, вибіркових так і фахових навчальних дисциплін з плануванням тем відповідної тематики та з визначенням кількості кредитів і окремих модулів, що обумовлено затвердженими стандартами вищої освіти.

Крім цього повідомляємо, що враховуючи вагомість забезпечення системної діяльності закладів вищої освіти з порушених проблемних питань, Міністерством наразі доопрацьовується проект Типової Політики з протидії дискримінації, сексуальним домаганням та підтримки рівності у закладах вищої освіти України.

Генеральний директор

Олег ШАРОВ